

Povzetek projekta Po kreativni poti do znanja 2017 – 2020, 3. odpiranje, za namen objave in predstavitve na spletni strani sklada

1. Polni naslov projekta: **Ugotavljanje in sanacija okoljske škode po pravilih nacionalnega, evropskega in mednarodnega prava**

- **V katero področje na prvi klasifikacijski ravni KLASIUS-P-16 se uvršča projekt glede na vsebinsko zasnovo (neustrezno področje izbrišite):**

04 - Poslovne in upravne vede, pravo

2. V sodelovanju z: (navede se univerza oz. samostojni visokošolski zavod, ki je prijavil projekt in članica, ki je nosilka projekta ter partner/ja – podjetje/ji oz. organizacija, ki je/sta bilo/i vključeno/i v projekt)

- **Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta**
- **Odvetniška družba Neffat, o.p., d.o.o.**
- **GIGA-R, okoljsko svetovanje in rešitve, Margita Žaberl s.p.**

3. Besedilo:

- **Opredelite problem, ki se je razreševal tekom izvajanja projekta**

Učinkovito ugotavljanje, preprečevanje in saniranje okoljske škode zahteva vzpostavitev uporabnega pravnega okvirja, ki določa pravice, predvsem pa obveznosti (potencialnih) onesnaževalcev. Doseganje tega cilja zahteva jasno in dostopno opredelitev celotne, mnogokrat kompleksne zakonodaje, ki določa tovrstne obveznosti, saj morajo biti subjekti, ki se jih zakonodaja tiče, s pravili ustrezno seznanjeni. V praksi marsikatera podjetja ne razumejo definicije okoljske škode, zato je tudi niso sposobna učinkovito preprečevati, še manj uspešno sanirati. Velikokrat pa se pokaže, da zaradi razdrobljenosti zakonodaje težav s seznanitvijo z okoljskimi določbami nimajo samo potencialni investitorji, temveč tudi upravni in drugi organi, ki določbe zakonodaje interpretirajo in s tem vplivajo na izvedbo preprečevalnih in sanacijskih ukrepov. Reševanju prav tega problema pa je namenjena tudi izvedena študija. Pri zadani nalogi je edinstvena, saj so v projektni skupini sodelovali tako strokovnjaki s področja okoljskega prava, kot tudi študentje prava, arhitekture in šole varstva okolja, kar osvetli obravnavano tematiko z več zornih kotov, vsi pa so ključni za doseganje cilja trajnostnega in okolju prijaznega nadaljnega razvoja družbe. Poleg zakonodaje so predstavljeni še možni sanacijski ukrepi, ki naj služijo kot usmeritev pristojnim organom, ko ukrepe nalagajo s ciljem preprečitve okoljske škode. Poleg tega so predstavljeni postopki izvedbe upravnega, predvsem inšpekcijskega postopka ugotavljanja in saniranja okoljske škode ter postopki vzorčenja potencialno onesnaženih področij, ki naj služijo pri njihovi korektni izvedbi, saj je le na ta način lahko škoda ugotovljena pravilno, kar daje podlago tudi izvedbi pravih in le tako učinkovitih sanacijskih ukrepov. V zvezi s tem se namreč v praksi pojavljajo težave pri ugotavljanju okoljske škode na strokovni ravni, saj se dogajajo napake pri ocenjevanju vpliva škodnega dogodka na tla, vodo oziroma na zavarovane vrste, njihove habitate ali habitatne tipe, kar ima lahko katastrofalne posledice.

- **Opišite potek reševanja problema oz. kratek povzetek projekta**

Celovita analiza in pregled nad nacionalnimi, evropskimi in mednarodnopravnimi dokumenti in

sodno, upravno ter arbitražno prakso v zvezi z ugotavljanjem okoljske škode in njeno sanacijo, s poudarkom na onesnaževanju tal, škodi, povzročeni zavarovanim vrstam in habitatnim tipom ter sladkovodnemu in morskemu okolju.

- preučitev dobrih državnih praks iz tujine v primerih Avstrije, Nemčije, Nizozemske ter Velike Britanije
- analiza aktualnih primerov, npr. Kemis, številni evropski in mednarodni primeri, kar predstavlja predstavitev problemov, ki so bili bolj ali manj kvalitetno razrešeni in usmerja razvoj prihodnje zakonodaje in prakse;
- analiza postopkov vzorčenja in analize vzorcev in postopkov ugotavljanja okoljske škode na strokovni ravni, kar pravnemu delu dodaja še konkretni vidik dela na terenu, ki pripomore k celovitosti študije in zarisuje usmeritve načina praktičnega dela pristojnih organov;
- analiza ustreznih sanacijskih ukrepov v zvezi z odpravljanjem okoljske škode z namenom usmeritve ustreznega načina dela pristojnih organov;
- rešitev praktičnega primera kot prikaz dobre prakse pravnega in dejanskega postopanja ob nastanku škodnega dogodka,
- preučitev ustrezne arhitekturne gradnje, ki bi ob škodnem dogodku preprečila razlivanje onesnaževal v okolje, kar je ključno za nadaljnji gospodarski razvoj, skladen z načelom trajnosti;
- priprava zaključne (strokovne) študije projekta s celovito zakonodajo ter dobrimi praksami iz tujih držav ter s predlogom jemanja vzorcev in njihove kemijske analize, s celovitim postopkom ugotavljanja okoljske škode in predstavitvijo ustreznih sanacijskih ukrepov ter drugih ukrepov v zvezi z nastankom okoljske škode;
- posredovanje ugotovitev in zaključne študije projekta vsem relevantnim naslovnikom: vladi, ministrstvom, Evropski komisiji, Generalnemu direktoratu za podnebno politiko, evropskim poslanskim skupinam, nevladnim organizacijam, medijem itd.

- Navedite in opišite rezultate projekta ter njihov doprinos k družbeni koristnosti

Končni izdelek v obliki strokovne monografije prinaša sistematičen in izčrpen pregled nad celotno mednarodno, evropsko in nacionalno zakonodajo, povezano z vprašanjem ugotavljanja in sanacije okoljske škode, skupaj s kritičnim pogledom na obravnavano tematiko. Temu je dodan celovit pregled nad relevantno sodno, upravno in arbitražno prakso, kar zaokroža teoretično analizo navedenega področja. Izdelku je dodan še praktični vidik v obliki pregleda postopkov vzorčenja in analize vzorcev in postopkov ugotavljanja okoljske škode na strokovni ravni, kar pravni del dopolnjuje še s konkretno izvedbo dela upravnih organov, ki pripomore k celovitosti študije in zarisuje korekten način dela pristojnih organov. To je ključno za pravilno izvedbo navedenih analiz in posledično pravilnost njihovih rezultatov. Analizirane so dobre prakse vzorčenja in upravnega postopka v zvezi z okoljsko škodo iz tujine, ki služijo kot smernice za nadaljnji razvoj področja pri nas, k temu pa pripomore tudi študija možnosti trajnostne gradnje infrastrukture, ki ob škodnem dogodku prepreči razlivanje onesnaževal v okolje. Končni izdelek bo poslan relevantnim institucijam, ki se s področjem dnevno ukvarjajo (Ministrstvu za okolje, ARSO ter Nacionalnemu laboratoriju za zdravje, okolje in hrano) in jim bo lahko služil kot priročnik tako pri snovanju prihodnje zakonodaje na področju okolja, kot tudi pri praktičnem delu na terenu. Na voljo bo tudi v knjižnici Pravne fakultete ter bo služil kot študijski pripomoček. Izdelek bo tudi javno objavljen, kar bo omogočalo širok dostop javnosti, ki se bo na ta način mogla seznaniti z najnovejšimi okoljskimi praksami, to pa bo koristilo splošni ozaveščenosti populacije o problemu okoljske škode, ki je v današnjem času hitrega in mnogokrat netrajnostnega razvoja še kako pereč.